

МІСЦЕ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Роженко О. В.

*Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського*

В сучасний період, в умовах інтеграційних процесів України в глобальний господарський простір, з урахуванням їх динамізму і турбулентності, постають нові завдання до управління мікроекономічних систем, які потребують використання нових методів і підходів. Ефективність функціонування підприємств передумовлюється оптимальністю та раціональністю взаємодії їх елементів в процесі досягнення поставленої мети, тобто дієвістю, актуальністю та адекватністю системи управління. Тому, еволюція категорії «управління підприємством» відповідно розвитку ринку та суспільного виробництва потребує подальшого вивчення, для розробки сучасних та ефективних механізмів господарювання.

На зміну «одновимірним» вченням про управління, у середині ХХ століття, прийшли «синтетичні» теорії управління організацією, за якими воно набуло ознак динамізму, комплексності та взаємозв'язку внутрішнього та зовнішнього середовища. До наших днів ця економічна категорія не втрачає уваги вчених економістів і продовжує розвиватися в сучасних наукових працях, вивчаючи різноманітні її характеристики (рис.1).

Так, у роботі [2, с. 216] управління підприємством розглядається як сукупність прийомів, форм та методів цілеспрямованого впливу на об'єкт з метою досягнення конкретних цілей, що характеризує його як фундаментальну науку.

Мочерний С.В. [4, с.194] дає стисле визначення поняття «управління», розуміючи під цим сукупність видів професійної діяльності, функції, які повинні виконуватись.

Райзберг Б.А. виокремлює рису управління як апарату керування «свідома цілеспрямована дія з боку держави, економічних суб'єктів на людей і економічні об'єкти, здійснювана з метою спрямувати їхні дії в потрібне русло й отримати бажані результати» [5, с.349].

Сутнісне визначення управління пропонує Вечканов Г.С. [3, с.376], який розглядає його з точки зору внутрішніх бізнес процесів, як елемент, функцію організаційних систем, що забезпечує збереження певної структури, збереження підтримки режиму діяльності, реалізації програми, цілей діяльності.

Опосередковане розкриття змісту категорії, що досліджується, відбувається у [1], де визначено напрями господарської діяльності у взаємозалежності, кожен з яких формує структуру управління на підприємстві: основна діяльність - управління виробництвом, операційна діяльність - управління господарством, звичайна діяльність – управління підприємством.

Поряд з розвитком сутнісних та структурних характеристик категорії «управління підприємством» змінюється його інструментальна база, здебільшого з точки зору їх рівня популярності [6], тобто під впливом змін сучасного середовища господарювання використовуються адекватні їм управлінські технології.

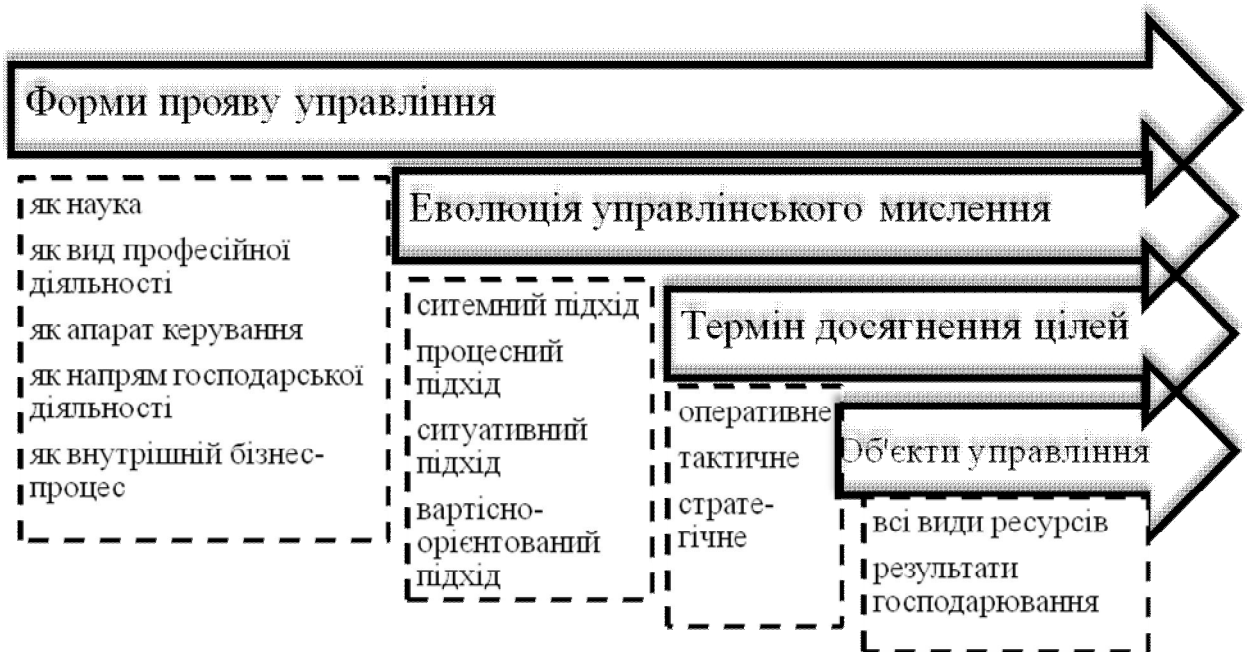

Рис. 1. Характеристики управління як економічної категорії (побудовано автором на основі [2;3;4;5])

Великі труднощі, з якими зіткнулися суспільство та економічна система України в сучасний період об'єктивно необхідних змін, зумовили багато непередбачуваних небезпек і загроз для підприємництва. Створення великої кількості підприємств різних організаційно-правових форм умовили появи нових механізмів господарювання та систем управління, які ґрунтуються на забезпеченні економічної безпеки підприємства. Визначення місця забезпечення економічної безпеки підприємства графічно зображено на рисунку 2.

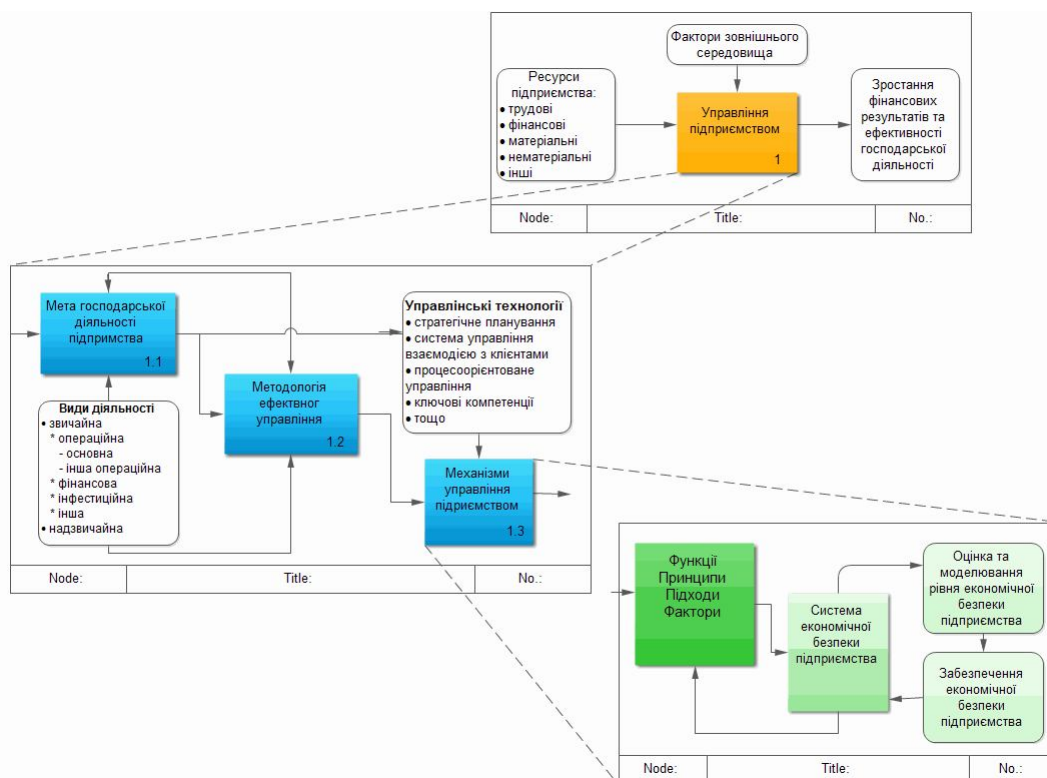

Рис. 2. Місце забезпечення економічної безпеки підприємства в процесі його управління (розробка автора)

Таким чином, управління підприємством є первинним та обов'язковим фактором здійснення господарської діяльності, який виконує всі необхідні принципи функціонування підприємства як мікроекономічної системи. Як процес, управління підприємством здійснюється за всіма напрямками і видами діяльності підприємства, узгоджуючи його елементи та забезпечуючи реалізацію його головної мети.

Розвиток систем управління, які базуються на забезпеченні економічної безпеки підприємства, набувають виняткового значення. Забезпечення умов ефективного управління підприємства ґрунтується на безпеці підприємницьких структур.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затверджений наказом МФУ № 318 від 31.12.1999 р. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0027-00&p=1302724046553028>
2. Боднарюк В. А. Застосування вартісно-орієнтованого підходу до управління прибутком торговельних підприємств / В. А. Боднарюк // Вісник Львівської комерційної академії. – 2011. – Вип. 38. – с. 216-221.
3. Вечканов Г.С. Краткаяэкономическаяэнциклопедия / Г.С.Вечканов, Г.Р.Вечканова, В.Т.Пуляев. – СПб.: Петролис, 1998. – 509 с.
4. Мочерний С.В. Економічний словник-довідник / за ред. С.В.Мочерного. – К.: Феміна, 1995. – 368с.
5. Райзберг Б.А. Современныйэкономическийсловарь / Б.А. Райсберг, Л.Ш.Лозовский, Е.Б. Староубцева. – 4-е изд., перераб. и. доп. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 480с.
6. ManagementTools&Trends 2015 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bain.com/publications/articles/management-tools-and-trends-2015.aspx>.
7. Аналіз ключових понять у сфері гарантування економічної безпеки промислових підприємств [Електронний ресурс] /М.І. Копитко // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 5 (10). – С. 12-18. – Режим доступу до журн.: <http://www.economics.opu.ua/files/archive/2013/n5.html>.
8. Система формування і забезпечення економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / С.В. Філіппова, О.С. Дашковський // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2012. – № 2 (3). – С. 17-21. – Режим доступу до журн.: <http://www.economics.opu.ua/n3.html>
9. Ідентифікація методів оцінки ринкової вартості підприємства при діагностиці його економічної безпеки [Електронний ресурс] / С.А. Нізяєва // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2012. – № 2 (3). –С. 30-33. – Режим доступу до журн.: <http://www.economics.opu.ua/n3.html>.
10. Філіппова С.В. Проблемні аспекти управління процесом зміцнення економічної безпеки підприємств як суб'єктів підприємницької діяльності в умовах забезпечення сталого розвитку економіки України / С.В. Філіппова, С.О. Черкасова // Економічні інновації. Збірник наукових праць. Випуск 52. “Шляхи та механізми реалізації відтворювальної функції національної економіки”. – Одеса: Інститут проблем ринку та економіко– екологічних досліджень НАН України, 2013. – С. 164 – 172.